



Monumentnummer*: 520645

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 oktober 2001
Kadaster deel/nr 82715/18

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Breukelen Stichtse Vecht Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Breukelen

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Breukelen-Nijenrode B 1704

Omschrijving**

Inleiding

WOONHUIS, bekend als 'Guarda' (wachter), is in 1883 als herenhuis gebouwd in opdracht van H.D. Willink van Collen in de stijl van het Eclecticisme. Het pand staat met de nokrichting haaks op de Straatweg ten westen van de Markt van Breukelen.

Willink van Collen kocht in 1880 een perceel, dat Oud Guarda genoemd werd, om er vijf huizen, waaronder Guarda op te laten bouwen. Burgemeester Jean Theodore Adrien Braams betrok het herenhuis in 1886. Het pand had oorspronkelijk in het midden van de symmetrische voorgevel de entree met een stoep. Aan de linkerzijgevel (zuidoostzijde) bevond zich een rechthoekige serre onder lessenaarsdak. In 1930 is het huis in opdracht van de notaris E.B. van Julsingha aan de achterzijde (zuidwestzijde) met een woongedeelte en een tussenlid met garage uitgebreid naar ontwerp van architect W.T. Potman. Tegelijkertijd hebben ook de zuidoostgevel en de noordwestgevel wijzigingen ondergaan, waarbij onder meer aan de zuidoostgevel een driezijdige erker en aan de rechterzijgevel een nieuwe entree werden gebouwd. Bovendien is de interne indeling van het woongedeelte gewijzigd ten behoeve van het notariskantoor dat sindsdien in het huis gevestigd was. Het traplicht bevat gekleurd glas-in-lood in de stijl van de Art Deco. De zinken dakbedekking is in 1985 vervangen door een dak met Franse Tuiles, die in een decoratief, meerkleurig patroon - geïnspireerd op Mexicaanse voorbeelden - gelegd zijn. De tuin van de notariswoning is in de jaren zestig vormgegeven door Mien Ruys. Aan de Straatweg bevindt zich een smeedijzeren spijlenhek.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Omschrijving

Het vrijstaande, deels onderkelderde woonhuis is in grauwe baksteen (in kruisverband met knipvoeg) opgetrokken vanuit een nagenoeg rechthoekige plattegrond. Het twee bouwlagen hoge hoofdvolume uit 1883 heeft een zadeldak met ruim overstek en met geprofileerde gootlijsten die evenals de windveren decoratief gezaagd zijn. De windveren eindigen in de top met een kleine makelaar. De uitbreiding van 1930 bestaat uit een twee bouwlagen hoog volume onder plat dak met houten daklijsten aan de westzijde en een éénlaags volume met dakterras en uitgemetselde schoorsteen aan de zuidwestzijde. De gevels van dit lage volume lopen door als borstwering van het terras. Aan de zuidoostgevel van het hoofdvolume is een driezijdige serre met plat dak gebouwd.

De gevels zijn voorzien van een omlopende gecementeerde en geschilderde plint en gietijzeren sierankers. De rechtgesloten vensters zijn uitgevoerd met een gestucte sluitsteen in de strekken, hardstenen lekdorpels en T-schuiframen met roedenverdeeld bovenlicht. Er komen enkelvoudige vensters voor onder strek of rollaag met glas-in-lood ingevulden gekoppelde vensters met vaste - en draairamen, waarin glas-in-lood geplaatst is. De symmetrische, vierassen tellende voorgevel aan de Straatweg (noordwestzijde) heeft van casementen voorziene hoeklisenen, die gepleisterd en witgeschilderd zijn. Langs de kopgevel is het pleisterwerk doorgezet in de vorm van een klimmend boogfries op gepalmeteerde klosjes. Beide bouwlagen hebben vier vensters en in de geveltop een keperboogvormig venster. Dit topvenster bestaat uit twee twee-ruits ramen aan weerszijden van een stolpraam, eveneens met twee-ruits ramen. De zuidoostgevel (linker zijgevel) bevat uiterst links een langgerekt liggend venster met vijf ramen. Rechts daarvan bevindt zich de serre met dubbele openslaande glasdeuren en gekoppelde vensters. Uiterst rechts een venster met persiennes. In de tweede bouwlaag bevinden zich links een drievoudig en een tweevoudig venster met rechts daarvan een venster met T-schuifraam en persiennes. De hoekliseen (alleen rechts) is gedetailleerd als bij de voorgevel.

De achtergevel (zuidwest) van de twee bouwlagen hoge uitbouw heeft in de éénassige gevel van het linker bouwvolume twee T-vensters boven elkaar. In de achtergevel van het hoofdvolume bevindt zich een keperboogvenster als in de voorgevel. De gevel van het éénlaagse, rechter bouwdeel wordt gekenmerkt door twee staande vensters aan weerszijden van een uitgemetselde, tapstoelopende schoorsteen. De noordwestgevel bevat in de eerste bouwlaag een entree voor het kantoor met een rechtgesloten houten deur onder strek met sluitsteen en een hardstenen stoep met twee treden. Aan weerszijden van de entree bevindt zich een enkelvoudig venster met glas-in-lood ramen. Rechts van de kantoorentree - in de hoek van het huis en het tussenlid - bevindt zich de hoofdentree met portiek van het huis. Vóór de entree is een via twee met een natuurstenen dekplaat afgedekte treden, driehoekig portiek met stoep gemetseld. De houten luifel erboven rust op houten kolommen, die op hun beurt rusten op bakstenen scheimuurtjes. De entree bevat een houten deur met zijlichten en rechts een hardstenen brievenbus. Boven de entree bevindt zich het negendelige traplicht met gekleurd glas-in-lood.

Tegen het blinde muurvlak rechts is een schoorsteen gemetseld, die boven het platte dak uitsteekt.

Het interieur heeft de indeling en detaillering sinds 1930 grotendeels behouden. Het kantoorgedeelte is gevestigd in het deel uit 1883, terwijl het woongedeelte is geconcentreerd in het bouwdeel van 1930. Waardevolle elementen zijn onder meer: marmeren tegels in de hal; deurkozijnen voorzien van marmeren onderdorpels en neuten; hardhouten paneeldeuren en schuifdeur; houten balklaag en vaste houten kasten in zitkamer (zuidwestzijde); binnenschuifluiken voor de ramen in de kamers aan de straatzijde (noordoostzijde); een tussenruimte, waarin de kluis geplaatst is tussen de oostelijke notariskamer en de eetkamer; een groot traplicht met gekleurd glas-in-lood in Art Deco; het trappenhuis met houten bordestrap; de keuken met granitovloeren, witjes, houten schouw en een rechaud in de radiator.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Waardering

Het pand is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een vrij gaaf bewaard in Eclectische stijl gebouwd herenhuis uit 1883 met een karakteristieke uitbreiding uit 1930. Het herenhuis heeft situationele waarde vanwege de beeldbepalende ligging aan het marktplein in het centrum van het dorp.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis